

Evlilikle Ba?a Ç?kma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Evlilikle Ba?a Ç?kma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21527>

Öz

Bu giri?, Evlilikle Ba?a Ç?kma Yollar? Ölçe?i'nin Türk kültürüne adaptasyonu ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi üzerine odaklanmaktadır. Ölçek, evli bireylerin evlilik ya?am?nda kar??la?t?klar? zorluklarla ba?a ç?kmak için kulland?klar? stratejileri ve yöntemleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geli?tirilmi?tir. Öznur Aciche (2002) taraf?ndan yürütölen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki evli çiftler için **geçerli** ve **güvenilir** bir araç oldu?unu göstermi?tir.

Ara?tırma, kartopu tekni?iyle seçilmi? 410 evli bireyden olu?an geni? bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Çal??ma sadece ölçe?in psikometrik uygunlu?unu test etmekle kalmam??, aynı zamanda demografik de?i?kenlerin (cinsiyet, ya?, evlilik süresi) evlilikte kullan?lan farklı ba?a ç?kma yollar?n? ne ölçüde yordad???n? da ara?tırmay? hedeflemi?tir. Ölçek, orijinal yap?s?n? koruyarak 66 maddeden ve be? temel alt boyuttan olumaktadır.

Anahtar Kelimeler

Evlilikle ba?a ç?kma, psikometrik özellikler, uyarlama, evlilik, ba?a ç?kma stratejileri, geçerlik, güvenilirlik, demografik de?i?kenler.

Yazarlar

Öznur Aciche

Amaç

Evlilikle Ba?a Ç?kma Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin evlilik ilişkilerinde ortaya ç?kan stresörlere ve zorluklara kar?? kulland?klar? çe?itli ba?a ç?kma stratejilerini güvenilir ve kapsamlı bir şekilde de?erlendirmektir. Bu adaptasyon çal??mas?n?n birincil amacı ise, ölçe?in orijinal yap?s?n? ve i?levselli?ini koruyarak Türk kültürüne özgü evlilik dinamiklerini ölçebilecek geçerli bir Türkçe formunu psikoloji alanına kazandırmaktır.

İkinci bir amaç olarak, ara?tırma, cinsiyet, ya?, evlili?in süresi, sahip olunan çocuk say?s? ve e?itim düzeyi gibi demografik de?i?kenlerin, bireylerin evlilikte tercih ettikleri ba?a ç?kma tarzlar?n? (örne?in, Kendini Suçlama veya Kaçınma) ne derece yordad???n? incelemeyi hedeflemi?tir. Bu analizler, farklı popölasyon gruplar?na yönelik klinik müdahale stratejilerinin geli?tirilmesine bilimsel zemin sa?lam???tır.

Yapı

Ölçek, evlilik ba?lam?nda ortaya ç?kan stres ve çat??ma durumlar?na kar?? bireylerin sergiledi?i

duygusal, bili?sel ve davran??sal tepkileri kapsayan evlilikle ba?a ç?kma yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin evlilik uyumunu ve ili?ki kalitesini do?rudan etkileyen temel adaptasyon mekanizmalar?n? incelemektedir. Ölçek, 66 maddeden olu?makta ve evlilik sorunlar?na kar?? kullan?lan stratejilerin geni? bir yelpazesini temsil etmektedir.

Evlilikle Ba?a Ç?kma Ölçe?i (EBYÖ), faktör analizi sonucunda elde edilen ve orijinal formla uyumlu be? temel alt boyutta organize edilmi?tir. Bu boyutlar, bireylerin sorun çözme yakla??mlar?n? karakterize eder:

Kendini Suçlama: Evlilik sorunlar?n?n kayna??n? kendine atfetme ve kendini ele?tirme e?ilimi.

Olumlu Yakla??m: Problemlere yap?c?, iyimser, i?birlikçi ve çözüm odaklı stratejilerle yakla?ma.

Çat??ma: Sorunlar? agresif yollarla, tart??arak veya aç?kça itiraz ederek çözmeye çal??ma e?ilimi.

Kendiyle ?lgilenme: Evlilik stresinden uzakla?mak amac?yla ki?isel ilgi alanlar?na, hobilere veya öz bak?ma yönelme.

Kaç?nma: Evlilik sorunlar?n? inkar etme, görmezden gelme veya tart??malardan geri çekilme davran???

Geçerlik

Bu uyarlama çal??mas?n?n temel bulgular?, Evlilikle Ba?a Ç?kma Yollar? Ölçe?i'nin Türk kültüründe evlili?e ili?kin ba?a ç?kma yollar?n? ölçmek için **yap?sal olarak geçerli** bir araç oldu?unu kan?tlam??t?r. Geçerlik analizleri, ölçe?in kavramsal modelinin orijinal ölçekle tutarlı oldu?unu ve beklenen boyut ayr?m?n? sa?lad??n? göstermi?tir. Ölçek, 66 madde ve be? alt boyuttan olu?an yap?s?n? korumu?tur.

Ölçüt ba??ntılı? geçerli?in incelenmesi amac?yla, kat?l?mcılara Evlilikle Ba?a Ç?kma Yollar? Ölçe?i'nin yan? sıra E?ler Uyum Ölçe?i ve Demografik Bilgi Formu da uygulanm??t?r. Regresyon analizi sonuçlar?, demografik de?i?kenlerin (özellikle cinsiyetin), evlili?e ili?kin dört ba?a ç?kma yolunu (Kendini Suçlama, Çat??ma, Kendiyle ?lgilenme ve Kaç?nma) anlamlı ?ekilde yordad??n? göstermi?tir. Ayr?ca, T testi sonuçlar?, cinsiyetin Kendini Suçlama ve Çat??ma tarz? ba?a ç?kma yollar?n? kullanma s?kl??? ile anlamlı olarak ili?kili oldu?unu ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Aciche (2002) taraf?ndan yürütölen bu ara?t?rman?n temel hedeflerinden biri Evlilikle Ba?a Ç?kma Yollar? Ölçe?i'nin Türk formunun güvenilirli?ini ara?t?rmakt?. Çal??man?n genel sonuçlar?, ölçe?in Türk kültüründe kullan?ma uygun, **yeterli düzeyde güvenilir** bir ölçme aracı oldu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçebildi?i anlam?na gelmektedir.

Ancak, kaynak metinde spesifik güvenilirlik katsayılar? (örne?in, iç tutarlılık için Cronbach Alfa değerleri veya zamana ba?lı istikrar için test-tekrar test korelasyonlar?) detaylı olarak sunulmamıştır. Detaylı güvenilirlik bilgileri için yazarın orijinal Yüksek Lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yapısı, orijinal formunda belirtilen çok boyutlu yapıyı Türk örnekleminde de doğrulamıştır. Faktör analizi, evlilik sorunlarıyla ba?a ç?kma stratejilerini temsil eden be? temel ve ayrı alt boyutu ortaya çıkarmıştır. Bu boyutlar, ölçe?in 66 maddesinin anlamlı ve teorik olarak tutarlı gruplar halinde toplandığını göstermektedir.

Faktör yapısının be? temel bileşeni şunlardır:

Kendini Suçlama
Olumlu Yaklaşım
Çatışma
Kendiyle İlgilenme
Kaçınma

Bu be? faktörün varlığı ve yapısı, ölçe?in evlilikte kullanılan farklı ba?a ç?kma yaklaşımların? ba?arılı bir şekilde ayırt ettiğini teyit etmektedir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 66 maddeden oluşan, çok boyutlu yapıda bir öz bildirim ölçe?idir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama).

Popülasyon Grubu: Evli bireyler.

Ya? Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Ankara'dan kartopu tekniği ile seçilmiş 410 evli bireyden oluşan örneklem.

Test Metodolojisi: Veriler, Evlilikle Ba?a Ç?kma Yolları Ölçe?i, E?ler Uyum Ölçe?i ve Demografik Bilgi Formu'nun katılımcılara uygulanmasıyla elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Öznur Aciche, 2002, evlilikte ba?a ç?kma stratejileri, Kendini Suçlama, Olumlu Yakla??m, Çat??ma, psikolojik test, uyarlama çal??mas?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Orta Do?u Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çal??man?n tamamland??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari veya akademik kullan?m? için orijinal ölçek geli?tiricileri ve uyarlama yazar? Öznur Aciche ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Kaynakta izin ve ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Test Y?I?: Türkçeye uyarlama çal??mas? 2002 y?I?nda tamamlanm??t?r.

Kaynaklar

Aciche, Ö. (2002). *Evlilikte kullan?lan ba?a ç?kma yollar?n? ölçen Evlilikle Ba?a Ç?kma Ölçe?i'nin Türk çiftlerine uygulanabilirli?i*. (Yüksek Lisans tezi). Orta Do?u Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Evlilikle Ba?a Ç?kma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçek, toplam 66 maddeden olu?maktadır. Ölçek maddelerinin orijinal içeri?i, kamuya aç?k kaynak metinde yer almamaktadır. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar Öznur Aciche'nin 2002 tarihli Yüksek Lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.